

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΡΩΤΗΣ Κ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ» ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	KEY-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σχεδιασμός και διδακτική του γλωσσικού μαθήματος στην τυπική εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	7,5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>Γενικού υποβάθρου</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να είναι σε θέση:

Σε επίπεδο γνώσεων

- να προσδιορίζουν θεωρητικές αρχές σύγχρονων γλωσσοδιδασκτικών προσεγγίσεων
- να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα διαφορετικών διδακτικών μοντέλων σε δεδομένες εκπαιδευτικές συνθήκες
- να μελετούν συγκριτικά και να αναλύουν πτυχές των προγραμμάτων σπουδών για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας
- να αντιλαμβάνονται τη σημασία της γλώσσας ως κοινωνικής πρακτικής στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα

Σε επίπεδο δεξιοτήτων :

- να σχεδιάζουν διδακτικές παρεμβάσεις αξιοποιώντας ενδεδειγμένες διδακτικές μεθόδους και στρατηγικές μάθησης
- να διαμορφώνουν κριτήρια αυτοαξιολόγησης του διδακτικού τους έργου
- να χρησιμοποιούν εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης των μαθητών/τριών τους
- να δημιουργούν εκπαιδευτικό υλικό θέτοντας συγχρόνως σαφή κριτήρια αξιολόγησής του
- να αξιοποιούν τις δυνατότητες των ΤΠΕ για την επίτευξη των γλωσσοδιδασκτικών στόχων

Σε επίπεδο ικανοτήτων:

- να προβαίνουν σε ανάλυση διδακτικού πεδίου και καταγραφή εκπαιδευτικών αναγκών με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών τους
- να διαμορφώνουν κριτήρια αυτοαξιολόγησης του διδακτικού τους έργου
- να συνεργάζονται αρμονικά με το εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό των μονάδων στις οποίες εργάζονται με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου της γλωσσικής διδασκαλίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σκοπός του κύκλου μαθημάτων είναι, αρχικά, η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με την ανάλυση σύγχρονων τάσεων για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας μέσα από μια συγκριτική μελέτη παλαιότερων προσεγγίσεων που κατά βάση αποσκοπούσαν στην καλλιέργεια της μεταγλωσσικής ικανότητας των μαθητών/τριών. Μέσω της επεξεργασίας των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών στην τυπική εκπαίδευση, επιδιώκεται η άντληση χρήσιμων συμπερασμάτων για τη συνεισφορά του κριτικού γραμματισμού από το 2011 στη μεθοδολογική ανανέωση και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που εμφανίζει η προσέγγιση της γλώσσας ως κοινωνικής πρακτικής μέσα σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα. Με στόχο την ανάπτυξη των επικοινωνιακών και κριτικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών -μέσω της εξοικείωσής τους με ποικιλία κειμένων, προφορικών, γραπτών ή υβριδικών, εξετάζονται, στη συνέχεια, ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας και σχεδιασμού, ώστε να είναι σε θέση τελικά οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να σχεδιάζουν και να αξιολογούν διδακτικές παρεμβάσεις (σχέδια μαθήματος ή διδακτικά σενάρια) αναλόγως των ιδιαίτερων κοινωνικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών των μαθητών/τριών τους.

Προτεινόμενες Θεματικές Ενότητες:

1. Διδακτικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γλώσσας
2. Η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών και των μαθητριών
3. Ο κριτικός γραμματισμός στη γλωσσική διδασκαλία
4. Η παιδαγωγική των πολυγραμματισμών
5. Η διδασκαλία της γλώσσας σε πολυπολιτισμικές τάξεις
6. Προγράμματα Σπουδών για τη διδασκαλία της γλώσσας
7. Ανάλυση διδακτικού πεδίου και οργάνωση της διδασκαλίας
8. Στόχοι, μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας και αξιολόγησης
9. Σχέδια μαθήματος και διδακτικά σενάρια
9. Η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού
10. Παρουσίαση και αξιολόγηση διδακτικών εφαρμογών
11. και 12. Παρουσίαση μικροδιδασκαλιών και διδακτικών σεναρίων
13. Κριτικός αναστοχασμός

(3) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο & Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30 ώρες (1,2 ECTS)
	Μελέτη	74,5 ώρες (2,98 ECTS)
	Εκπόνηση εργασιών	83 ώρες (3,32 ECTS)

<p>διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p>		
	Σύνολο Μαθήματος	187,5 ώρες (7.5 ECTS)
<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Διαμορφωτική με βάση συνδυασμό αξιολογικών τεχνικών (γραπτή εξέταση ποικίλων ερωτήσεων, κατάθεση εργασιών, παρουσίαση διδακτικών εφαρμογών, ατομικά ή ανά ομάδες)</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αϊδίνης, Α. (2012). *Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.

Αρχάκης, Α. (2010). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Barton, D. (1994). *Literacy. An Introduction to the Ecology of Written Language*. Oxford: Blackwell.

Baynham, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού*. Αθήνα: Μεταίχμιο (μτφ. Μ. Αραποπούλου).

Beaugrande, R.-Al., Dresser, W. Ul. (1983). *Introduction to Text Linguistics*. London: Longman.

Βασαρμίδου, Δ., Σπαντιδάκης, Γ. (2015). *Διδασκαλία και μάθηση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Gutenberg.

Cope, B., M. Kalantzis (Eds.) (2000). *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Γεωργακοπούλου, Α., Γούτσος, Δ. (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Fairclough, N. (1992). *Critical Language Awareness*. London: Routledge.

Freire, P. (1993). *Pedagogy of the oppressed*. New York: Continuum Books.

Halliday, M. A. K., Matthiessen, C. M. I. M. (2004). *An introduction to functional grammar*. London: Arnold.

Hymes, D. (1972). On communicative competence. In: *Sociolinguistics* (eds. J.B. Prides and J. Holmes). London: Penguin.

- Καραντζόλα, Ε. (2000). Γραμματική, γλωσσικό μάθημα και προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 2. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση (ανακτήθηκε στις 12/09/2020):
<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/karatzola/index.htm>
- Κουτσογιάννης, Δ. (2017). *Γλωσσική διδασκαλία: χθες, σήμερα, αύριο. Μια πολιτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Kress, R. G., Leeuwen, v.Th. (1996). *Reading images: the grammar of visual design*. London: Routledge.
- Κωστούλη, Τ. (2001). Κειμενοκεντρική προσέγγιση και γλωσσικό μάθημα. Στο: Χριστίδης Α.-Φ. (Επιμ.) *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*(σσ. 230-3), Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: Θεσσαλονίκη.
- Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μήτσης, Ν. (2015). *Γραμματική και Επικοινωνία. Η γραμματική ως θεωρία και πρακτική στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης της γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν. (2004). *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μήτσης, Ν., Καραδήμος, Δ. (επ.). (2007). *Η διδασκαλία της γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπέλλα, Σ. (2015). *Πραγματολογία: Από τη γλωσσική επικοινωνία στη γλωσσική διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ντίνας, Κ., Γώτη, Ε. (2016). *Ο Κριτικός Γραμματισμός στη Σχολική Πράξη: Αρχίζοντας από το Νηπιαγωγείο...* Αθήνα: Gutenberg.
- Οικονομάκου, Μ., Sofos, Ε. (2018). "Diversity in Language Teaching and Democratization of Education: A Critical Approach". In: Kourtis-Kazoullis, V, Aravossitas, T., Skourtou, E. and Trifonas, P. (Eds). *Interdisciplinary Research Approaches to Multilingual Education* (pp.43-54), London and New York: Routledge.
- Οικονομάκου, Μ., Aravossitas, T. and Skourtou, E. (2017). "Heritage Language Learners in Mixed University Classes: Language skills, Attitudes, and Implications for Curriculum Development". In: Trifonas, P.P., Aravossitas, T. (Eds.) *Handbook of Research and Practice in Heritage Language Education*(pp. 1-39). Springer International Publications.
- Οικονομάκου Μ., Γρίβα, Ε. (2014). Κριτικός γραμματισμός και προγράμματα σπουδών για τη γλωσσική διδασκαλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: μια συγκριτική μελέτη. Στο: Γρίβα, Ε., Κουτσογιάννης, Δ., Ντίνας, Κ., Στάμου, Α., Χατζηπαναγιωτίδη, Α. και Χατζησαββίδης, Σ. (Επιμ.) *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου: Ο κριτικός γραμματισμός στη σχολική τάξη* (σσ. 1-17). *Δράμα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας*.
- Τζακώστα, Μ. (2015). *Η διδασκαλία των νεοελληνικών ποικιλιών και διαλέκτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Street, B. V. (1995). *Social Literacies: Critical Perspectives on Literacy in Development, Ethnography and Education*. London: Longman.
- Χαραλαμπόπουλος, Α., Χατζησαββίδης, Σ. (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία & Πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Χριστίδης, Α. Φ. (2001). *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.